

The Oldest Slovene
Daily in Ohio
Best Advertising
Medium

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

OFFICIAL ORGAN OF THE SLOVENE PROGRESSIVE BENEFIT SOCIETY

Neodvisen dnevnik
zastopajoč interese
slovenskih delavcev
v Ameriki

VOLUME XVII—LETO XVIII

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY, (TOREK) OCTOBER 29, 1935.

ŠTEVILKA (NUMBER) 255

TRGOVINSKI BOJ- KOT PROTI ITALIJI SE ŠIRI

Sovjetska unija je naznani-
la, da bo ustavila vso tr-
govino z Italijo. Avstrija
je sedaj edina luknja v
bojkotnem zidu.

Zeneva, 28. okt. — Zid eko-
nomskega bojkota proti Italiji
raste. Danes se je bojkotni ak-
tiji Lige narodov formalno pri-
ključila tudi Sovjetska unija. V
razgovorih iz Moskve je sovjets-
ka vlada sporočila Ligi, da bo
preprežala izvoz vseh surovin,
ki se jih rabi za izdelavo muni-
cije in orožja in da bo obenem
preprežala italijanski uvoz v
Sovjetijo.

Ligin krogi so nocoj izjavili,
da Avstrijo smatrajo še za edi-
no luknjo v bojkotnem zidu, ki
ga gradi okrog Italije kot
vražjo vojnjo proti Abesiniji.
Japonska in Nemčija sta dali
kometi, da ne bosta storili
ničesar, ki bi zaviralo Ligin
bojkot. Tudi kar se Avstrije
tudi obstoji vtis, da ne bo de-
moralizirala, da ji bo za naročeno
sposobna plačati.

Pogajanja za mirno porav-
nanje konflikta, o katerih se je
v teden dni govorilo v
diplomatskih krogih, so očitno
umazala, ker med zahteva-
vanjem Italije in pa stališčem
Mussolinija in pa stališčem
Anglije zija preda-
ni prepad. Dosedaj je že 40
narodov, ki so priznali Italijo,
23 narodov se je
zoblo na finančne sankcije, 13
pa za trgovinski boj-

Davey se brani

Davey je imel sinoči
govor, v katerem se je
opredelil pred obtožbo, katero so
mu pripisali proti njemu Scripps-
ovim časopisi, da je njegova
administracija kupuje žganje le
iz tistih distilerij, ki igrajo po-
lovišče z njegovo politično maši-
no. Davey je rekel, da to ni
tveženje, da je on le razbil "žga-
niški trust", ki je poprej kon-
trahirano trgovino z žganjem, ki
je bil tudi demokrat.

V bolnici

Danes jutraj je bila odpelja-
na v Lakeside bolnišnico dobro
znana Anna Mencin, 21923
Ave., Družina je preje
leto stanovala na E. 34 St.
na E. 51 St. Znanici in prijao-
ci so vabljeni, da jo obiščejo.

Cuyler na prostem

Županin Cuyler, ki
je zadnji teden spoznan kri-
stni, poverbe v zadevi neke
žene, je bil včeraj spuščen
iz zaporu pod \$2,500 varščine, med
tem ko njegovi odvetniki pri-
stajajo prošnjo za novo o-
bsoj.

Vstopnice zgubljene

Zgubilo se je osem vstopnic za
predstavo "Marta". Pošten najditelj
prosi, da pokliče ENECOTT
na 1111 E. 12 St.

Prestala operacijo

Dr. Kristof, 1563 E. 173 St.,
je prestala operacijo v E-
mergency Clinic in prijateljice
ki jo obiščejo.

Gen. Johnson v Clevelandu; napada in brani Roosevelta

Bivši načelnik NRA pravi, da še vedno stoji za predsed-
nikom, toda udriha po "kozlih" New Deala ter
svari pred denarno inflacijo.

Sinoči je govoril v Clevelan-
du gen. Hugh S. Johnson, bivši
administrator NRA in skozi ne-
kaj časa desna roka predsedni-
ka Roosevelta. V svojem govo-
ru je na eni strani napadal Roo-
seveltovo administracijo, na
drugi strani pa grajal in napa-
dal njene "nepojmljive kozle,"
ter rezko svaril, da če se v
kratkem ne zniža vladnih stroš-
kov, ne bo vlada imela druge-
ga izhoda kot da odpre tiskar-
ske stroje ter odpre vrata ne-
kontrolirani denarni inflaciji.
Zgovorni general pa je zanikal,
da sam goji predsedniške ambi-
cije.

Johnson je v začetku svoje-
ga govora izjavil, da Amerika
stoji danes samo pred enim
vprašanjem, to je, ali naj kaj
storimo, da se dežela dvigne iz
obstoječe situacije, ali naj se
vlečemo ter čakamo, kdaj nas
bo konec. Potem je nadalje-
val:

"Roosevelt še vedno pred-
stavlja idejo, da lahko in da
moramo nekaj storiti med tem
ko druga strani zastopa dok-
trino, da ni treba nič drugega
narediti kot čakati. Kar oni s
tem mislijo, je to, da se mase
ljudstva ne smejo dotakniti ne-
jihovih starih privilegijev. To
ni nič drugega je smisel njih
stališča. Kar se mene tiče, sem
trdno prepričan, da vzpričo de-
stava, da se skoro polovica na-
šega ljudstva nahaja v bedi ali pa
na robu bede, to stališče ne po-
meni ničesar drugega kot za-
četek konca za našo vladno o-
bliko, trgovino in industrijo,
kot danes obstoji."

Potem je Johnson odločno
povdaril, da ni Rooseveltova ad-
ministracija še absolutno ničes-
ar napravila za rešitev far-
merskega in brezposelnostnega
problema in da je le vprašanje
časa, kdaj bo vlada vzpričo 8-
milijardnih letnih izdatkov, do-
čim njeni dohodki znašajo le 4
milijarde, prisiljena pričeti z
denarno inflacijo.

Po govoru je Johnson odgo-
varjal na vprašanja. Ko ga je
nekdo vprašal, kaj misli o Rev.
Coughlinu, s katerim sta spo-
mladi imela oster radijski dvo-
boj, je Johnson diplomatsko od-
govoril: "Father Coughlin je
duhoven in izvrsten govornik,
ki živi v Detroitu." Ko ga je
nekdo drugi vprašal, zakaj je
Roosevelt raje poslušal nasvete
možganskega trusta, namesto
da bi poslušal njega, je odgo-
voril: "Zakaj? To bi rad sam
vedel."

V razgovoru s časnikarji ra-
di evropske situacije je John-
son rekel, da Zed. države nje-
brže ne bodo potegnene v voj-
no, ako se konflikt med Italijo
in Abesinijo razširi, in da bi
Anglija in Francija vojno v
Afriki lahko v enem tednu u-
stavili, samo če bi hoteli.

Proslava društva "Mir"

Vsa društva, ki so se odzva-
la vabilu društva "Mir" št. 142
SNPJ za proslavo 25 letnice, so
vključno prošena, da takoj na-
znani, ako žele imeti pri ban-
ketu svoj miz. Pokličite tajni-
ka Louis Mrmol, 780 London
Rd., KENmore 2127 W. Banke-
t se prične točno ob 6. uri v nede-
ljo, 3. nov.

PRIJATELJ NASELJEN- CEV

GEORGE GREEN

Moža, ki ga predstavlja zgor-
nja slika, pozna osebo na tisoče
Slovencev in Slovenk v Clevelan-
du, ki so tokom zadnjih 17 let
prosili za ameriško državljan-
stvo. George Green je kot ravnatelj
Citizens Bureau-a, ki vzdr-
žuje šole za državljanstvo ši-
rom Clevelanda, nastopal vedno
in ob vsaki priliki kot iskren
prijatelj tujcem. To ni no-
bena fraza, temveč neizpodbi-
ten fakt, podprt z nešteti slu-
čajji, v katerih je z besedo in de-
janjem priskočil na pomoč tuje-
zemcem ter jih branil pred vsa-
kovrstnimi uradnimi šikanami.
George Green je bil simpatičen
svetovalec in prijatelj tujcem-
ev tudi v dnevih, ko tako pri-
jateljstvo ni bilo popularno.
Letos kandidira za mestnega
sodnika. Stori bomo uslugo se-
bi in obenem pokazali, da cenimo
njegovo delo, da ga bomo vsi volili
zanj. Ko boste prihodnji tork
šli na volišče ter vzeli v roke
sodniško glasovnico, gotovo
poiščite ime George Green ter
napravite križ pred njim.

Bankir gre v zapor

Zvezni distriktni pravdnik
Freed je sinoči naznanil, da bo
bivši predsednik propadle Guar-
dian Trust banke J. Arthur
House jutri zvečer že začel slu-
žiti svojo kazen v zvezni jetni-
nici v Lewisburgu, Pa. Ukaz,
da se ga prime in odvede v za-
por, je došel v Cleveland danes
zjutraj in pričakuje se, da se bo
bivši magnat že enkrat te-
kom današnjega dneva izročil
oblastim.

Popravek

V zahvali za pokojno Mrs.
Medved je bila napačna letnica
njene rojstva, glasiti bi se mo-
ralo, da je bila rojena leta 1889.

Še en teden

Danes teden bodo županske
volitve v Clevelandu. Miller in
Burton, ki sta v začetku obljui-
bila, da bosta vodila "gentle-
mansko kampanjo", sta v za-
ključnih dneh po stari navadi
drug drugega začela obmetavati
z blatom. Ko človek poslušata
kompanjske govore na eni ali
drugi strani, ne ve, ali bi se jok-
al ali smejal. Oba kandidata sta
strašansko vnetja za "ljudske"
in "delavske" interese. Če poslu-
šate demokrate, zveste, da je
Burton orodje velekapitalistov,
Miller pa da je prijatelj "zati-
teljem mas", če pa poslušate re-
publikancev, vam povedo, da je
Burton strahovito liberalen, na-
sprotno pa da je Miller pristaša
Al Smithove ultra-reakcionarne
"svobodnjaške lige", ki preži po
življenju Rooseveltovemu "New
Dealu".

Vse pa kaže, da za enkrat bo
Miller "ta-kratko" vlek, kajti
"višje sile" v mestu so očitno
mnenja, da je Miller doigral in
da je treba poslati v mestno hi-
šo novega "dobrega moža", s
katerim se bo lažje varalo ljud-
ske mase. V ameriški praktični
politiki je namreč vsakdo toliko
časa "dober mož", dokler ne pri-
de v urad, in ko odigra svojo
vlogo, je treba najti zopet dru-
gega "dobrega moža". Nekoč je
bil Miller "dobri mož", ki bo "o-
čistil" Cleveland, zdaj je prišla
vrsta na Burtona, čez dve leti
pa bo tudi Burton "slab mož",
in našlo se bo novega "dobrega
moža". Stara igra, ampak ljudje,
ki ne vidijo niti do konca svoje-
ga nosu, ki leto za letom naseda-
jo in so vedno tam, kjer so bili v
začetku. Kdaj bo delovno ljud-
stvo spoznalo, da demokratskem
republikanskem ringelšpilu igra
le vlogo lutk, ki so pozabljene
tisti moment, ko se zapro vrata
na voliščih?

Hitler je prepovedal širjenje 'paganizma'

Nacijski glavar je obljubil
katoliškemu škofu, da
vlada ne bo več trpela
propagande za "german-
ske bogove."

BERLIN, 28. okt. — Danes
se je nemški cerkvenim vodi-
teljem dalo razumeti, da je
Adolf Hitler odredil konec pro-
pagande za paganizem in čašče-
nje starih nemških bogov, ka-
tero so organizirali takozvani
"Wagnerjevi gardisti." Hitler
je imel te dni razgovor z ber-
linskim katoliškim škofom, gro-
fom Konradom von Preysing-
Lichteneggmoos, ter mu obljui-
bil, da vlada ne bo več trpela
filozofije o germanskih bogo-
vih, katero propagira dr. Al-
fred Rosenberg. Obenem se je
prepovedalo nadaljno gradnjo
templov na čast "germanskim
bogovom" kot tudi obdržanje
paganjskih obredov. Hitler je
menda prišel do prepričanja, da
je propaganda za paganizem
"neumna otročarija," kateri se
mora takoj napraviti konec.

Italija že čuti pritisk go- spodarske blokade

Vlada je odredila nižjo rabo premoga in ga-
solina ter naložila nove davke na potrebšči-
ne. Skrbno varčevanje surovin ukazano.

Italija praznuje 13. obletnico fašističnega pohoda na Rim v znamenju rastoče notranje krize.

RIM, 28. okt. — Danes je
Italija obhajala trinajsto oblet-
nico fašističnega pohoda na
Rim v znamenju rastoče gospo-
darske krize, katera je posledica
vojne v Afriki ter Ligne
kaznilne akcije.

Širom dežele se je čitalo pre-
bivalstvu proglas Mussolinija,
da je dolžnost slehernega, da
stoji v fronto "dolžnosti in po-
žrtvovalnosti" ter s tem poma-
ga v boju proti "največji krivi-
ci," s katero so narodi Lige na-
rodov nastopili proti Italiji.
Proglas pravi, da Italija stoji
pred "gospodarskim oblega-
njem" katerega bo zgodovina ob-
sodila kot "absurden zločin."

Italijanska vlada je obenem
začela pripravljati program, da
zavaruje zalogo najbolj nujno
potrebnih produktov, katerih
pomanjkanje bo postalo občut-
no, kadar postanejo gospodar-
ske sankcije Lige narodov v
resnici učinkovite.

Gasolin, ki je absolutno po-
treben za vojno v zraku, se je
že tako visoko obdavčilo, da je
cena danes narasla na 85 cen-
tov za galon. Voznina z avto-
taksiji se bo s 1. novembrom
zvišala od 1.20 lir na 2.10 lir za
prvih 600 metrov, oziroma iz
10 na 17 centov za začetek vsa-
ke vožnje. Vsaka vožnja bo
stala 7 centov več in obenem se
bo s tem znižalo porabo gasoli-
na. Ako se gasolina sploh ne
bo moglo dobiti iz inozemstva,
bo vlada ves avtomobilski pro-
met strogo omejila.

Rabo premoga, dve petini ka-
terege se uvaža iz Anglije, se
je vsled višjih cen že znižalo.
Hoteli se pripravljajo, da kolik-
or mogoče štedijo s premo-
gom. Eden največjih rimskih
hotelov bo poskusil greti kotle
za centralno kurjavo z elektri-
ko.

Da bi malo razvedril prebi-
valstvo nad izgledom, da bodo
moralni tekomi zimskih mesecev
prezabati, je Mussolini danes v
Rimu in po drugih mestih pri-
redil demonstracijo najnovejših
bombnih letal, ki so vršila
vratolomne zračne akrobacije
tik nad strehami hiš. To je
imelo prepričati Italijane o mo-
či italijanske vojske doma kot
v Afriki.

Iz abesinske fronte se poro-
ča, da je severna armada zopet
napredovala za nekaj kilome-
trov v notranjost Abesinije.

Mussolini se je v Rimu na
klic množice za par trenutkov
pokazal na balkonu vladne pa-
lata.

stava in ne po krivi poti proti-
krščanske doktrine."

Kerrl sam je na nekem nacijs-
kem shodu v Limburgu izja-
vil:

"Na podlagi 24. člane našega
programa mi priznavamo poziti-
vno krščanstvo. To nima nič
opraviči do dogmo, temveč po-
meni pristoje. Narodni so-
cializem mora zahtevati, da je
vsak član veren, toda ne briga
nas, kateri verski skupini pri-
pada."

Olajšana naturaliza- cija za bivše vojake

Po novem zakonu, sprejetem
od Kongresa dne 24. junija
1935, se zopet dovoljujejo po-
sebne olajšave za naturalizaci-
jo onih inozemcev, ki so služili
tekem svetovne vojne v ame-
riški vojski ali mornarici.

Tekom prihodnjih dveh let
uživa vsak inozemec, ki je slu-
žil v ameriški vojski ali mor-
narici v dobi od 5. aprila 1917
(ko je Amerika vstopila v voj-
no) do 11. novembra 1918 (ko
je bilo podpisano premirje),
sledede olajšave v naturaliza-
cijskem postopanju:

1. Ne potrebuje "prvega pa-
pirja," marveč lahko takoj za-
prosi za državljanstvo ("drugi
papir").

2. Mesto da bi kot drugi, mor-
al dokazati petletno zakonito
bivanje v Združenih državah in
šestmesečno bivanje v isti Coun-
ty, kjer se vloži prošnja, je za
bivšega vojaka le potrebno, da
pokaže le dveletno nepretrga-
no bivanje v ozemlju Združenih
držav, od vložitve prošnje na-
zaj računaje.

3. On mora biti pripuščten v
Združene države zakonito za
stalno bivanje, ali ne zahteva
se spričevala o prihodu (certi-
ficate of arrival), razun ako je
prišel nazaj v Združene države
po dnevu 3. marca 1924.

4. On sme vložiti prošnjo v
kateremkoli naturalizacijskem
sodišču, pa mu ni treba dokazi-
ti, da je njegovo legalno biva-
lišče v delokrogu tega sodišča.

5. Ako vloži prošnjo v fede-
ralnem sodišču, mu ni treba pla-
čati nikakih naturalizacijskih
pristojbin. Ako vloži prošnjo v
državnem sodišču in zakoni do-
dne države predpisujejo goto-
vo pristojbino za državljanski
papir, potem mora plačati le oni
del naturalizacijske pristojbine,
ki gre državi; delež, ki gre fe-
deralni vladi, se mu povrne.

Vsak inozemec-veteran, ki za-
prosi za državljanstvo po tem
zakonu, mora doprinesiti dokaz
o vojaškem službovanju in čast-
nem odpustu. Mora tudi potom
dveh primernih prič dokazati
dveletno nepretrgano bivanje v
Združenih državah in dobro

(Dalej na 2. str.)

Oropal brata

Policija je zajela tri mlade ro-
parje, ki imajo na vesti šest raz-
ličnih ropov. Naznanil jih je
Frank Gordon, ki je brat enega
izmed roparjev, potem ko je sam
postal žrtev enega izmed ropov.
Medtem ko je njegov brat ča-
kal zunaj, sta zadnja sobota o-
stala dva roparja prišla na
njegov dom ter mu vzela uro in
\$15. Aretirani roparji so: Albert
Gordon, 24 let, 1512 E. 45 St.,
Robert Matulovich, 27 let, 6516
St. Clair Ave. in Stanley Gregor
24 let, 1765 E. 36 St.

Napadalec otroka obtožen

Moški, ki je v nedeljo zvečer
kriminalno napadel neko 9 let-
no deklico v Collinwoodu, je bil
včeraj formalno obtožen. Piše se
William C. McNoe, star 34 let in
stanuje na 10508 Darwin Ave.
Deklica, ki se nahaja v Emer-
gency Clinic bolnici, bo okreva-
la.

Poročna dovoljenja

Poročno dovoljenje se dobi
Victor Strehovec, 3606 Prospe-
ct Ave. in Helen Cruzen, 793 E.
88 St.; Mike Schoger, 5707 Dib-
ble Ave. in Anna Zakel, 5707
Dibble Ave.

Kultura

SAMOSTOJNA "ZARJA"

Prihodnja vaja za opero "Mar-
ta" se vrši jutri v sredo in sicer
v spodnji dvorani Slov. Nar. Do-
ma, v soboto pa se vrši general-
na vaja na odru. — Jos. Birk,
predsednik.

MLAD. ZBOR S. D. D.

Jutri, v sredo, ne bo vaje Slov.
mlad. zbora Slov. Del. Doma na
Waterloo Rd., ker je pevovodja
L. Seme zbolel. Kdaj se vrši
prihodnja vaja, bo poročano v
listu. Prosi se, da to upoštevate.

Mir št. 142 SNPJ

VATRO J. GRILL, Editor

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918
at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the
Act of Congress of March 3rd, 1879

104

POLITIČNA DEPRESIJA PRI A. D.

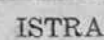
Pravijo, da z zlatom otvorjen osel prepleza vsak še tako visok zid, in torej se ni čuditi, da je tudi zid "Ameriške Domovine," ki ni nič kaj visok, prav komodno prekobacal ter se sedaj na vse grlo riga—ne Pircu in Debevcu, temveč našim vrlim, dasiravno zelo naivnim in lahkovernim rojakom, ki so kdaj verjeli, da ima "Ameriška Domovina" veró v kaj drugega kot v — vsemogočni dolar!

Čas je tekel naprej in tak sem bil tajnik društva 4 leta. Težkoč in trudopolnega dela nis bom omenjal, kajti dobro sem se zavedal kaj prevzamem ko sem sprejel urad tajništva. Tajništvo je dobil v roke za menoj br. Fr. Sustaršič in ga uspešno vodil tri leta. Leta 1928 smo izvolili se danjega tajnika Louis Mermoudja in to se je ponavljalo letno do letos. Pri društvu se smatral predsednika prvim, glava je bil pa le tajnik. Ako je slednji vo-

Slovenskim in hrva
skim volivcem v
Clevelandu

Tak dopis, ki sem ga bral v "Ameriški Domovini" 17. oktobra, me je zelo razveselil. Vem, da bra na podpisom našega demokratskega vodje 23. warda, ki je vaako jesen pred volitvami dolga tako polne roke z nalogami in po volitvah ima tako prazne roke, ko vpraša za zaslužek. In tja je vsako leto že po več letih Splošno, kadar njegova stranka ni zmagovita, ne more dobiti i

Mi smo res delavski narod, mi niso naš vodja piše, ampak smo mi delali za svoje denarje, pošteno zaslužene, ne kot sužnjaki delavci, kakor so morali naši ljudje ponižno sprejeti delo za par dni na teden pepel vlačiti iz jardov in to učeni mladi Slovenci, ob času, ko je Miller imel na razpolago čiste in dobre služ

KOROŠKO

Bodimo pametni! Miller je že v primarnih volitvah pokazal, da ne more dobiti. Ne volite zopet v izguho. Volimo za najboljšega kandidata, Burtona, ki bo gotovo zmagal in bo naš narod upoštevan, kakor še nikoli poprej.

William A. Vidmar.

Italija seveda tudi ne drži za
mrzlično utrjuje nabrežje na drugi strani
te. Pa tudi Francozi se gibljejo. Na Kor
so že odredili koncentracijo svojih čet. Pos
so tja generala Aureja in precej vojnih let
puško ob nogi gleda Francija dogodkom v S
dozemskem morju naravnost v obraz

Vojak pred prestolom

Čudni običaji pred obličjem negus

stopov. Letos je negus dal vsa
opraviiti iz previdnosti brez navzočnosti
diplomatov. Pritožbe vojščakov imajo v vsaki
tem praktičen pomen. Vsako posebe nastane
preiščeje in če se izkaže, da temeljijo na resni-
ci, dobi vojščak kakšno darilo ali oškodnino
po navadi škot zemlje. Gorje pa mu, če se
zlagal ali če je pretiral! Kakaj ga okoli, če
še kaj hujšega.

Za svobodo in ljubezen

Marko Stojan
Roman iz Balkana.

"Pomagaj mi Bog in sveta Bogorodica!" je mrmral na tihem. "Da se le ne bi spomnil na strah pred neuspehom! Le upanje da mi ostane: potem je še vedno mogoče, da opravimo, makar če bi branila kulo vsa turška armada!"

Tekle so ure, tekle... Še nekaj tisoč udarcev z rovnico, še nekaj tisoč škrtljajev lopate... in tam zunaj sine dan — dan svobodnih, dan srečnih ljudi...

Marko je delal kakor blazen; že parkrat ga je bil ustavil Proka, hotel prevzeti njegovo mesto, a Marko ni hotel slišati o tem. V njegovih mišicah se je budoilo polagoma čustvo trdnosti, ali roke so se dvigale in padale neprestano, brez odmora. In tam pred njim se je odpiral rov in šel vedno dalje...

Zdajci pa je skočil Proka k Marku in ga prijel za roko:

"Nehaj, Marko! ... Ali nam je začarano? ... Vrag naj razume to!"

"Kaj hočeš reči? ..."

"Že zdavnaj bi moral naleteti na zid, temelje kule na!"

Marko se je čudno nasmešnil v svitu leščerbe in pokazal tovarišu na steno izkopanega rova.

Izmed peščene prsti je štrlelo tu in tam zidano kamenje, kakor da naznačuje obise nepravilno izkopanega predora. Marko je popraskal z rovnico še malo...

prst se je odlučilo popolnoma... bogme, luknja je bila v temeljih Beas-kule, baš tam, kjer se je končeval Markov rov!

"Ali... potem smo vendar že pod Vukovo celico!" je vzkliknil Pero zamolklo, slišoč kratki razgovor med starima četnikoma.

"Če nas ni nalagal oni ranjki nizam, moramo biti!" je potrdil Proka.

"Pa koliko nam je tu do vrha zemlje?" je vprašal Marko.

"Jedva par pednjev, kakor sodim po ropotu vozov, ki drdajo zgoraj po cesti. Vrhu tega smo kopali zadnji čas malce navzgor... in, kar je najvažnejše... pol Vukove celice same leži pod zemljo."

Marko ni rekel na to niti besedice.

Jel je le kopati z novo vnemo, toda previdneje in opreznije, kakor da hoče izluščiti vsak kamen posebej iz njegovega ležišča. Zakaj sleherni pregledni udarec, vsak ropot, ki bi ga povzročil po nepotrebnem, jim je utegnil nakopati najmanj neuspeh vsega podjetja, jetnikom pa — vojvodi Vuku, Dušanu in njegovim tovarišem — neizogiben pogin: Marko se je zavedal le predobro, da jim ni več milosti, ako Turki zaslutijo pomoč, ki se jim bliža.

Kamenje in pesek sta se usipala na njegovo glavo; obraz mu je bil kakor od prsti, suha ustna mu je močila namesto hladilne vode ogabna vlaga grud, ki so se rušile izpod stropa... izpod tal ječe, v kateri so zdihovali po vsej priliki drugovi in pobratimi!

"Čuj!..." je zahropel zdajci in se obrnil k Proki.

"Kaj je?" Proka je priskočil; oči so se mu zasvetile v medli luči.

"Ali slišiš kaj?..."

"Kako — kaj?"

"Poslušaj!"

Marko je udaril z rovnico, nalašč nekoliko močneje.

"Bog in bogme!" Proka mu je iztrgal orodje iz rok in poizkusil sam.

To ni bil več udarec po masivni plasti!

Donelo je votlo, kakor da bi u-

daril po grobu: tik za kamnom, ob katerega je zadelo železo, je moral biti prazen prostor...

Tudi Pero se je bil pomaknil bliže; vsa trojica je hropla od strašnega razburjenja.

Marko je grebel dalje... kroginkrog štirjaškega kamena, previdno kakor mati, ki jemlje dete iz plenice; Proka in Pero sta pobrala instinktivno svoje in Markovo orožje...

Kamen je bil prost; Marko ga je prijel z obema rokama, da ga izdere brez šuma in ropota. — Zdajci pa je prisluhnul iznova.

"Tristo vragov!" je zagodrnjal sam pri sebi, "tudi z one strani grebe nekdo! Eh, vedel sem, da je vojvoda Vuk imeniten dečko!"

Ta hip pa se mu je izmuznil kamen in mu padel tik med razkoračene noge; za kamnom pa se je usula toča drugih, drobnejših kamnov, trhlega ometa in peščene prsti...

Zamolklo vzklik se je začul iz notranjosti ječe: bila je presečenca, jako sočna kletvica v srbskem jeziku, in tudi glas se je zazdel Marku nekam znan.

"Ej, bogme, kume!" je zaklicel v luknjo z zamolklim glasom. "Zini, človek božji, ali si naš, ali si vrag..."

Odgovoril mu je vzklik nedvojbene radosti.

"Kdo je zgoraj, vprašam?" je ponovil, prijel se z rokami in se pomaknil višje.

Od zgoraj se je slišalo kakor šepetanje večih glasov; nato je odgovoril prejšnji:

"Jetniki; pet nas je — sami naši."

"Pa kdo? Ali je med vami vojvoda Vuk?"

"Vuk je bil tukaj..."

"A kdo si ti?" je vprašal Marko, in nekaj čudnega mu je prešinilo možgane — reklo mu, da prihajajo za Vuka prepozno.

Zgoraj je vladalo par hipov molčanje, kakor da neznanec premišlja. Nato se je začulo:

"Jaz sem Dušan Jurišić..."

"O, Bog bodi zahvaljen!..."

Malo je manjkalo, da Marko ni zavrnil od radosti. Toda premagal je svoje razburjenje in zaklical polglasno:

"A jaz sem Marko..."

"Naš Marko!..." je odgovorilo z enakim veseljem. "Kakšen čudež te je privedel k nam? Ali si v resnici ti?"

"Sem — divji Marko s kožo in kostmi; samo brada, ki jo nosim ni moja: obril sem se, da me ne bi spoznali Turki, ko sem šel za našimi..."

"Počakaj, da..."

"Pst!" se je oglasilo še dalje tam zgoraj.

Zopet je zavladalo molčanje; Dušanov glas je utihnil za celo minuto.

"Straža je šla mimo," je iz-

pregovoril nato. "Ali je spodaj vse varno?"

"Je; samo pridite in glejte, da vas ne slišijo. Ste li vsi zdravi?"

"Bogme... razen svobode nam ne manjka ničesar."

Približal se je šum, kakor da leze nekdo v votlino, ki jo je bil odprl Marko z izdrtjem velikega kamna. Več majhnih kamnov je priletelo, za njimi nova ploha sipine. Marko se je umaknil temu dežju, stopil nazaj in odvalil granitno kocko, za katero je bil našel izgubljene z mnogimi manjšimi težavami, nego si je predstavljal.

Proka in Pero sta gledala brez besede, deloma v osuplosti nad tem nepričakovanim uspehom, deloma v strahu, kaj povedo o tisti... zakaj slišala sta bila Dušanov odgovor:

"Vuk je bil tukaj..."

Dvojica nog se je pokazala v svitu slepice. Sledila jim je človeška postava — pred rešitelji je stal Dušan... živ, otet iz turškega jetništva, in razprostrl roke, da objame Marka, ki ga je spoznal takoj vzlic umetni bradi in turškim oblačilom.

Preden je minilo par minut, je bila zbrana v rovu vsa petorica, ki se pač ni nadejala tako brze rešitve.

Najhujše je bilo prestano! Strašni udarec, ki je pretil onemogočiti vse njihove namene, je bil odvrnjen... kljub zatohlemu, smrtdljivemu zraku, ki se je gostil v tem podzemeljskem rovu, so dihal zopet zlato svobodo! Nič ni bilo izgubljenega, nič zamujenega... pot iz teh globin je vodila na beli dan, v polno možnost dejanja!

XXIII.

Novi načrti.

Toda kako se je bilo zgodilo, da so se našli tako naglo?

Kako je bilo mogoče, da je bil prvi glas, ki se je odzval Marku iz odprtine, glas Dušana?

Na to vprašanje si sami niso vedeli odgovoriti.

Dušan se je bil iztrgal letargiji in obupu, ki je zavladal v njegovih srcih, ko so se začutili obdane od samih turških straž in samih debelih sten.

"Rešiti se moramo!" je zaklical samemu sebi. "Pot v svobodo moramo najti, ker moramo dovršiti svoje rešilno delo. Mogoče ali nemogoče — biti mora!"

Po trenutni utrujenosti in malodušju ga je prešinila zopet strastna, jeklena volja, podobna volji čudodelnikov, ki baže podira skalovje in kliče vodo iz suhih tal. Zazdelo se mu je, kakor da tudi najdebelejša stena ni drugega kakor vrata, ki vodijo v svobodo — samo da jih je treba odpreti s posebnim ključem.

"Pogumnim je tudi zapreka pot!" si je ponavljal, tipaje po vlažnem kamenju zidov. "Pa pojdemo z glavo skozi zid, kakor pravijo ljudje!... Čemu ima človek glavo, če ne zato, da jo porine skozi zid, kadar ne gre drugače?..."

Prekinil se je in se začudil sam tej svoji fanatični volji.

"Ali to ni vročica? Ali ni zgolj blazna napetost zbegane duše, s katero te hoče prevariti natura vsaj še za par hipov in te zadržati v upanje rešitve?"

Stresel se je in prisluhnil k utripanju svojega srca.

Ne! Volja je živela še, dihal v slehernem živcu in klicala svoj neustrašni: "Naprej! Naprej!"

Toda te stene... te stene, ta strašna zaklenjena vrata v svobodo! Kje je ključ, kje rešilna misel?

Rešilna misel — pot do zmagave, do očetja, nit, za katero treba potegniti, da razdrgne voz, mora biti vendar v vsakem še tako obupnem položaju...

"Goddam!" se je oglasil poročnik Wheeler s pograda. "Zdi se, da nam dajete dober vzgled, kako naj ne izgubimo poguma."

"Bogme — ni še čas za to!" je potrdil Dušan tiho.

Hkrati se je sklonil k tlom. Noga mu je bila zadela ob nekaj suhega, krhkega, podobnega grudici ometa.

Potipal je z roko. Res, tu je bil kos trhlega ometa, ki se je zdobil med njegovimi prsti... Segel je dalje in napel pozornost: tla so bila tamkaj pokrita z drobnim, peščenim prahom, kakor da je nekdo posmetil z drobci zidu, nato pa jih pometel v stran.

Kam jih je pometel? To vprašanje se je porodilo nehoti v Dušanovi glavi, ne da bi se zavedel takoj njegovega pomena.

Potipal je širje na okoli... in začutil je, da se peščena progna na tleh nehava v eno smer tik poleg njega, v drugo pa se nadaljuje globoko tja v temo!

Držeč roko na tej zanimivi sledi, je hotel pravkar poklicati

Kampanjski letaki

Councilman Wm. J. Kennick prosi vse svoje prijatelje in znance, da pridejo na njegov dom, 982 E. 63 St., kjer dobijo kampanjske letake za okna na svojih domovih.

666 PREHLADE in VROČICO
Tekočina - tableti mazilo - nosne kapljice
prvi dan glavobol v 30 minutah

LOUIS OBLAK
Prodajalna pohištva in vseh potrebščin za dom
6303 Glass Ave.
HENDERSON 2978

Grozdje — Mošt — Sodi

Kakor vsako leto, tako tudi letos prešamo ter dobite pri nas prvovrstno kapljico. Belo in črno grozdje — newyorsk in obilsko.

CENE ZMERNE. — SODE IMAMO TUDI OD ZGANJA.

ANTON BARAGA

15322 Waterloo Road

FINA KAPLJICA

Cenjenim rojakom naznanjamo, da pri nas dobite fino kapljico in sicer sedaj prešamo belo in črno grozdje.

Pridite k nam, da vam postrežemo prvovrstno.

RUDY BOŽEGLAV

1125 E. 60 ST.

STEAM — HOT WATER — VAPOR

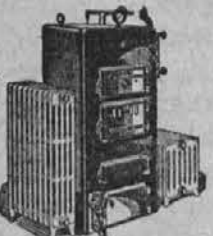
OIL SYSTEM-HOT AIR FURNACES

LAHKO KUPITE NA 36 MESEČNIH OBROKOV ZA IZPLAČEVANJE

Sprejemamo v popravila vse različne furneze in boilerje po najnižjih cenah. Vprašajte za slovenskega zastopnika Štefan Robash.

— WOLFF HEATING CO. —

HEATING ENGINEERS
9703 NORTH BOULEVARD
Telefon: GLENNVILLE 9218, 9219

NE TVEGAJTE — IGRAJTE SE VARNO

Z VAŠIMI

HRANILNIMI KNJIZICAMI NA POSOJILNICAH

Kupite pohištvo, peči, preproge, radio aparate, električne ledenice in pralne stroje.

Mi plačujemo najvišje cene na trgu za hranilne knjižice. Mi prodajamo naše blago po najnižjih cenah.

THE KRICHMAN & PERUSEK FURNITURE CO.

15428-32 WATERLOO RD.
ODPRTO OB VECERIH KENMORE 0164

Poleg Ben Franklin 5 & 10 Cent trgovine.

znani, gotovo že zdavnaj mrtvi kopalec je bil opravljen veliko delo, preden se je izpolnila njegova usoda; njega samega so gotovo prehitile morilske roke turških krvolokov, toda njegovo delo je ostalo neopazeno...

Kako je bilo to mogoče?

Dušan se je spomnil zdajci, da stoji pograd v temnem kotu, kamor ne pada niti podnevi toliko luči, da bi bilo mogoče opaziti, ali je prostor pod njim prazen ali ne.

Peščena sled po tlaku je izvi-

rala torej po vsej priliki od pine, ki jo je privlekel jetnik na svoji obleki s seboj, kadar so sumljivi koraki ali žarki bližnjega se dneva ustavili njegovo delo.

(Dalje prihodnje)

Išče se

pošteno dekle ali vdovo brez otrok za stalno delo, ki bi skrbelo za malega otroka in dom. Zglašaj naj se na 17216 Greenwood Ave., KENmore 0645.

Sedanje razmere predvidevajo aktivno dobo na real estate trgu. — Kupite sedaj!

909-11 Alhambra Rd., blizu London Rd., od St. Clair. Zidana hiša za 2 družini; 5 sob in kopalnica vsako stanovanje; 2 kopalnice, 2 garaže. Pogodl; Bančna finan. — \$4000	18614 Arrowhead Ave., od E. 155 St. 6 sob, lot 56x100. Pogodl; Bančna finan. — \$2800
14305-07 Bardwell Ave., od Harrison Ave. Zidana hiša za 2 družini; 5 sob in kopalnica vsako stanovanje; 2 kopalnice, 2 garaže; zmerni davki. Pogodl; Bančna finan. — \$3700	891 East 64 St., severno od St. Clair Ave. Leseno pohištvo s 4 stanovanji, 4 "voljete" in 2 kopalnice. Dobel dohodek. Bančna finan. — \$4500
991 E. 131 St. 2 družinska hiša, 4 sobe na drugem nadstropju, stanovanje; 2 kopalnice; 2 garaže; 120; davki \$56.21 letno. Pogodl; Bančna finan. — \$3900	1100 E. 71 St., južno od St. Clair Ave.; za 2 družini, 5 sob in kopalnica vsako stanovanje; lot 44x100; davki \$56.21 letno. Pogodl; Bančna finan. — \$3750

The City & Suburban Co.
308-318 Anisfield Building, vogal E. 9th in Huron—Main 1645

Dodatno maslo
Posebno hranilno!

Ker se ga sedaj naredi z 100% več masla, ne nudi nobene druge vrste kruha isto visoko hranilno vrednost za prigrizek po šoli kot

POSEBNO FIN KRUH
ki se dobi pri vašemu neodvisnemu prodajalcu

SEDAJ NAREJEN Z 100% VEČ MASLA

TRGOVCI IN OBRATNIKI

Vaši odjemalci in posetniki vas bodo veliko bolj upoštevali ako se jih boste za božične praznike spomnili s kakšnim majhnim darilom.

PODARITE JIM KRASNE
KOLEDARJE

ki vam bodo služili tudi v reklamno

svrhu za vašo obrt.

Oglejte si vzorce koledarjev pri do-

mačem podjetju. — Cene zmerne.

ENAKOPRAVNOST

6231 ST. CLAIR AVENUE